

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

ВІДНОВЛЕНЕ ВИДАННЯ

М. М. Коцюбинський — видатний український письменник, який залишив нащадкам багату літературну спадщину. Значну частину своїх творів він написав на славній Чернігівщині, де жив, працював, де й помер. Тому 1934 р. в Чернігові було відкрито літературно-меморіальний музей М. М. Коцюбинського. Він справедливо посідає чільне місце серед літературних музеїв Чернігівщини. Нині він став осередком науково-популяризаційної роботи по вивченню багатющого доробку класика української літератури, умов та обставин, в яких він жив і працював.

У 1996 р. за рішенням науково-методичної ради відновлюється видання наукових записок Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М. М. Коцюбинського. Саме відновлюється, адже раніше виходили збірники музею — 1939, 1940, 1941, 1962 та інших років. Вони несли цілком відповідне часові ідеологічне навантаження, яке занадто часто викривляло постать і творчість Коцюбинського за законами «соціалістичного реалізму». А до деяких тем доступ дослідникам був закритий.

Тому зараз, в незалежній Україні, є потреба налагодити видання наукових записок, щоб відтворити ту гармонію, шукачем якої все життя був М. Коцюбинський.

Перший випуск «Наукових записок» відкриває дослідження видатного літератора Михайла Возняка, знайдене у рукописних фондах Львівської бібліотеки ім. Стефаніка. Праця «Михайло Коцюбинський в «Літературно-науковому віснику» ніколи не друкувалася. Отже, це перша публікація більш ніж через 50 років після її написання. У праці просліджуються останні роки життя і творчості письменника, пов'язані з місячником «Літературно-науковий вісник», що почав виходити з 1898 р. До його редакційної колегії входили І. Франко, М. Грушевський, В. Гнатюк. «Вісник» був для Коцюбинського тим цілющим джерелом, до якого можна прийти і побачити свої творіння такими, якими вони були насправді. Такими, що «несуть у світ любов, милосердя і жаль до всіх».

Для плідних взаємин «Вісника» з Коцюбинським чимало зробив визначний український народознавець Володимир Гнатюк. І саме про взаємини М. Коцюбинського з В. Гнатюком розповідає Микола Мушинка, доктор філологічних наук. Тісні дружні взаємини двох титанів укра-

їнської культури дали кілька цінних книжок, допомогли перекинути культурний міст між Східною Україною і Галичиною в кінці 19-го і на початку 20-го століть.

Це був той час, коли прогресивна молодь не могла стояти осторонь тих соціальних процесів, що впливали на життя суспільства. Створювались організації, що боролися за національне й культурне відродження України. Саме з однією з таких організацій був пов'язаний і М. М. Коцюбинський. Це «Братство тарасівців», що об'єднало багато відомих письменників та громадських діячів. Про співпрацю Коцюбинського з цією організацією, діяльність якої довгий час замовчувалась, розповідає директор музею-заповідника Юлій Коцюбинський.

М. М. Коцюбинський був не лише літературним і громадським діячем. Він вболіває за підвищення культурного рівня простого народу. Одну з таких праць і аналізує Олег Васюта, начальник обласного управління культури, в статті «Теоретико-практичні аспекти дозвіллевої діяльності в статті-коментарі Михайла Коцюбинського «Организация «общественных развлечений»».

Ще одним доказом щирої людяності Коцюбинського є праці старшого наукового працівника музею Тетяни Проніної «М. К. Вороний та М. М. Коцюбинський» і Василя Гуменюка, працівника Львівського літературно-меморіального музею І. Франка, «Хто ви, отче Волинський?». З людьми Коцюбинського пов'язували не тільки спільні творчі інтереси, але й щирі людяні стосунки. Про те, які пам'ятки залишили у фондах музею-заповідника творчі та особисті зв'язки двох видатних українців Івана Франка та М. Коцюбинського, розповідає вчений-секретар літературно-меморіального музею-заповідника М. М. Коцюбинського Василь Чепурний.

Завершують перший випуск «Наукових записок» листи Михайла Грушевського до Михайла Коцюбинського, що повністю публікуються вперше.

Отже, важко недооцінити роль відновлення «Наукових записок», з яких ми дізнаємось багато нового, що раніше не доходило до громадськості. «Наукові записки» є дуже цінним матеріалом для літературознавців, вчителів, дослідників життя і творчості Коцюбинського, всіх, хто цікавиться цим питанням.

Алла ПОСТЕРНАК.

НА ДОПОМОГУ КРАЄЗНАВЦЯМ

Людське суспільство розвивається згідно з історичними закономірностями. Тому не можна пристосувати до своїх бажань історичні, археологічні та лінгвістичні джерела, а також явища, процеси і факти, довільно «удревняти» історію того чи іншого народу.

У цьому нас переконують нові видання, що надійшли до відділу краєзнавчої літератури і бібліографії Чернігівської обласної бібліотеки ім. В. Г. Короленка.

Отож реальне історичне минуле східних слов'ян кінця V — більшої частини X століття « дохристиянська пора. Її висвітлено в науково-популярній книзі відомого українського історика, члена-кореспондента НАН України М. Ф. Котляра «РУСЬ ЯЗИЧНИЦЬКА» (К.: Заповіт, 1995).